

Ξέφτια πραγμάτων και λέξεων

THE EUGENIAS MPIOGIANOU

» **Η ερωτώμενη**, ο ερωτών και ο αφηγητής, που παρατηρεί στο αποστασιοποιημένο δεύτερο πρόσωπο και καταγράφει σαν να χρησιμοποιεί το συνήθως φορτισμένο πρώτο πρόσωπο. Διαβάζοντας τη νουβέλα «Lady Cortisol» του Μισέλ Φάις, έχεις την εντύπωση ότι βρίσκεσαι μέσα στο μυαλό της ηρωίδας του, ότι έχεις το προνόμιο -ίσως επειδή το θέλησε ο παντογνώστης αφηγητής- να παρακολουθήσεις τα πολλαπλά στρώματα της ύπαρξής της, εκεί όπου δίνεται η ταυτότητα ενός εαυτού κατακερματισμένου, αμφίθυμου και μπερδεμένου, να ακολουθήσεις με άλλα λόγια αυτή τη «στυγνή αποκρινόμενη, την ψυχρή δολοφόνο των ερωτήσεων», που την κυκλώνουν «ξέφτια πραγμάτων και λέξεων».

Ο τόπος και ο χρόνος δεν έχουν σημασία. Σημασία έχει μόνο η αδυσώπητη διαδικασία των ερωτήσεων, εκεί όπου δεν υπάρχει κανένα περιθώριο για δισταγμό ή αναβλητικότητα, εκεί όπου ο εαυτός, απογυμνωμένος, έρχεται αντιμέτωπος με τον αδίστακτο «άλλο», ο οποίος κρατάει τον έλεγχο του μυαλού του, ενεργοποιώντας τα μονοπάτια της μνήμης, με σκοπό να αποσυντονίσει, να παγιδεύσει, να αλλοτριώσει, να ελέγξει.

Ο άλλος: μια μηχανή ερωτήσεων, ένας α-

διφάγος ερωτών. Θα μπορούσε να είναι ανακριτής, ένας ασυτηρός και άκαμπτος δάσκαλος, ένας ακούραστος ψυχαναλυτής, ένας επώδυνα ψυχρός εραστής ή ίσως ένα πρόσωπο που κοιτάζεται στον καθρέφτη, μια φωνή από τα έγκατα του εγώ, ένα εγώ που είναι εσείς. Υπάρχουν στιγμές που η ερωτώμενη αναρωτιέται για το πρόσωπό του, για τη φωνή του, ακόμη και για το φύλο του.

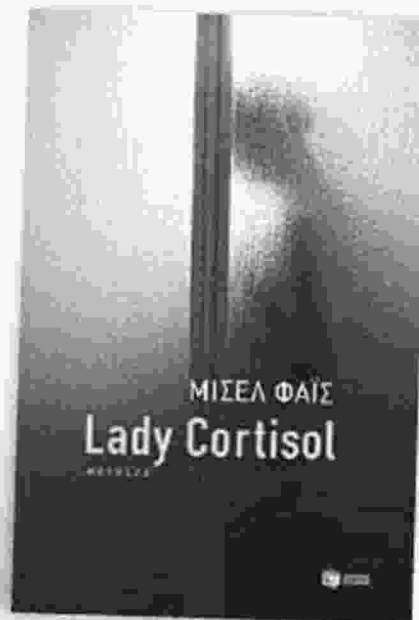
Θα μπορούσε να είναι μια γυναίκα που υποδύεται έναν άντρα. Όμως, εν τέλει, δεν έχει σημασία ποιος είναι. Το μόνο που έχει σημασία είναι πως αυτός κινεί τα νήματα, αναγκάζοντάς τη να τρέχει πίσω από τις ερωτήσεις του, παρόλο που είναι βέβαιη πως απαντήσεις δεν υπάρχουν, οι απαντήσεις της αναιρούν τις ερωτήσεις του, οι ερωτήσεις του περιέχουν τις απαντήσεις της, ο χορός είναι κυκλικός, ατέρμονος, άγριος, αιματηρός. Η απόσταση είναι προϋπόθεση. Η εγγύτητα δεν έρχεται ποτέ. Το πάρε - δώσε δίνει τη θέση του στο «αρπάζω».

Λέξεις. Ένα συναρπαστικό παιχνίδι λέξεων. Αυτό που τόσο καλά ξέρει να κάνει ο Φάις. Επιλέγει τις λέξεις θαρρείς όπως επιλέγει κανείς τα πετραδάκια ενός ψηφιδωτού. Λέξεις που κρύβουν μέσα τους νοήματα, που κρύβουν στοχασμό, σκέψεις, εικόνες, κενά, σιωπές. Λέξεις που ξυπνούν συ-

ναισθήματα -και εφιάλτες κάποιες φορές, συναισθήματα αδιόρατα, ακατάτακτα, γιατί κρύβουν αγωνία, γιατί δεν αρνούνται τη σύγχυση, γιατί ξεγυμνώνονται με χάρη, φέρνοντας στο φως αβεβαιότητες, κομπασμούς, όπως επίσης παραδοχές και ήπιες, αλλά και σιγουριές. Ο συγγραφέας, μέσα στις λιγοστές σελίδες του, θίγει θέματα καίρια, αιχμηρά. Ο χρόνος, ο Θεός, ο θάνατος, ο έρωτας, η εξουσία, οι ενοχές. Δεν χαρίζεται, αλλά και δεν διστάζει να αυτοανααιρεθεί.

«Όχι. Δεν ντρέπεσαι ούτε τον εαυτό σου ούτε αυτόν. Τα λόγια ντρέπεσαι. Τις λέξεις. Τις εικόνες. Ακόμη και τα κενά ανάμεσα στις λέξεις και τις εικόνες» λέει, διά μέσου του αφηγητή, η Lady Cortisol, η Corti, αυτή η «ξεσαλωμένη του ενεστώτα», που δανείζεται το όνομά της από την κορτιζόλη, την ορμόνη του φόβου, του πανικού και της κατάθλιψης.

Ο Φάις, σε αντίθεση με την ηρωίδα του, δεν ντρέπεται τις λέξεις. Τις εξουσιάζει. Έχει τον απόλυτο έλεγχο τους. Τις παίζει στα δάχτυλα. Καταθέτει ένα κείμενο πυκνό, ακριβές, που παρασύρει στον δυστοπικό και πολύχρωμο κόσμο του, με αψεγάδιαστο ρυθμό, γραμμένο θαρρείς για να διαβαστεί φωναχτά, γιατί μόνο έτσι μπορεί να αναδειχτεί το λεπτό και βίαιο πλόημά του.

info

Μισέλ Φάις, «Lady Cortisol»
Εκδ. Πατάκι
125 σελ. Τιμή: 8.00 ευρώ